

Наш Лемко

РІК III.

Ч. 8 (56)

Львів, 15-го квітня 1936

Виходить двічі в місяць

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 257-90

NASZ LEMKO, LWOW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1'— зол.

ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 1/2 ам. дол. або рівновартість.

„Христос Воскрес“

Заграли лунко дзвони великодні
І пісня лине грімко до небес;
Несеться аж перед престіл Господній
Веселе, голінке: — Христос Воскрес!

Христос Воскрес! — лунає спів
побідний
І веселиться працюватий люд.
Забулися тяжкі, щоденні злидні

І повседневний мозолистий труд.
З піднебних, опромінених просторів,
У яснім світлі соняшних мереж,
Ступає Радість на лемківські гори
Й постукує до бідних, низьких хиж.

А з нею ходить Янгол білокрилий,
Пригахлу віру кріпить у серцях,
В жертвенний, власний труд і власні
сили

І вказує в Майбутнє ясний шлях.
Скріплює віру, що прийдуть ще весни
Обновленого, кращого життя,
Що прийде час, коли й Вона воскресне
З могили вікового замертв.

Лунають лунко великодні дзвони,
Несеться голос аж під небосклін.
За океани до братів ці гони
Пливуть із рідних лемківських сторін...

Яр. Гамч.

З Христовим Воскресенням начинаймо нове життя

«Учітеся брати мої, думайте, читайте».

Цими словами звертається наш поет Тарас Шевченко, до українського народу, щоб люди вчилися — самі над собою думали та поширювали просвіту.

Шевченко пізнав і розумів добре вартість освіти, бо й сам не кінчив високих шкіл, а в сільських дяків-паничів навчився, зазедви читати псалтир, але твердя воля Тараса, що ночами, при свічці, вчився, дали йому знання, з яким він пізніше не посоромив українського імені навіть між найбільш освіченими людьми.

Тому ми, коли хочемо бути людьми, щоб з нами хтось числівся, мусимо вчитись самі. Мусимо взятись за книжку і з неї доповняти, те, чого нам бракує, без чого не можемо жити життям людини.

Перестаньмо триматись засади, «що мій тато жив без науки, то і я буду». Тато жив, бо тато жив в інших часах, а нині, коли наука так поступила вперед, що освічена людина мусить добре думати, як прожити; чи мислимо життя темної людини?

Вчитись особливо нам селянам, що вищих шкіл не маємо за що кінчити, а народня школа не може нам всього дати, чого потрібно нам до життя, а ще до того нинішня школа, якій дуже мало залежить на вихованню доброго громадянина — свідомого члена Нації.

Людина, що вибирається в дорогу, забезпечує себе: харчами, грошми, а то й зброєю, а ми, котрі йдемо небезпечною дорогою життя — щоб в ній не пропасти — мусимо забезпечитись наукою, бо наука це найліпший харч, найліпша зброя, а те, чого навчимося, нам ніхто не відбере.

Зрештою вже сама цікавість жене нас до науки. Мала дитина хоче знати, що то є грим, а що вівкіт.п., а щож доперва ми, котрі вже маємо ключі до науки, ми, що вже хоч троха вміємо читати, писати, тож просто був би гріх, колиб наші голови світли порожнечей, а ці ключі їла ржа. Чим така людина ріжнлась би від звірини?

Чи то не краще у вільний час перечитати собі добру книжку, чи газету, як переводити час на пустих балачках, чи коло карт? Колиж то люди звикли казати, що «книжка це для пана». А чи то тільки панам треба науки? Чому ж селянин її не може мати? Хіба ж селянин сотворений тільки до праці? Таж прецінь один Бог сотворив хлопа і пана й дав їм однакове право до життя. Тільки біда, що

ми самі за себе не дбаємо, ми є ліниви до науки і тому кожний нами поштуркує, кожний має нас за «бидло» і кілля нам на голові теше, а ми не вміємо за свою честь постояти. Пам'ятаймо, що зі свідомою людиною кожний інакше обійдеться та її пошанує. Тепер вже не ті часи, що панн вірили, що у хлопа нема душі, що хлоп сотворений лиш до праці.

До самоосвіти мусить братись кожний сам, бо самоосвіта це вже вища наука, де вже нема учителя, ні бука, а є тільки сильна воля, котрою можемо все досягнути, що лиш захочемо. А щоби мати сильну волю, треба її виробити, бо люди слабкої волі це раби, котрі до нічого в життю не дійдуть, а вічно кистимуть у плачах та наріканнях. Сила волі потрібна особливо нам, українцям, котрі через довгу неволю її затратили й звикли виконувати чужу волю — тягнути чуже ярмо.

Тому ми мусимо вбити в собі раба-кріпака, а виховатись на людей сильної волі. Докопати це можемо тільки через самоосвіту. Якжеж до цієї самоосвіти братись і з чого просвіщатись? Просвіщатись належить з добрих книжок — треба пам'ятати, що кожна прочитана книжка — це оден ступень свідомости.

Книжки треба читати добрі, бо зла книжка це отруя; тому, коли хтось не знає собі книжки підібрати, хай по-

радиться більш освіченої людини. Найліпше зібратись кільком, та спільно собі книжки спроваджувати, бо в нинішню крізу не кожного стати на свою бібліотеку, а спільними силами можемо всего докопати.

Читати книжку треба помалу, та старатись все запам'ятати і зрозуміти. Не треба насліпо вірити в те, що книжка пише, а старатись це пізнати своїм розумом; треба пам'ятати, що є люди різних переконань і кожний на свій бік тягне. Не тримаймося засади, що «хоч воно й зле, але хай буде, як другі думають», а перевіримо це своїм розумом, чому воно так, а не інакше.

Самоосвітою маємо виховатись на людей сильної волі, що над кожною справою будуть застановлятися, а не жити «на сліпо». Маємо виховатись на вірних дітей нашої церкви й нашої українського народу, що в разі потреби, будемо вміли за них постояти.

Отже берімся до науки, берімся до праці над собою, бо коли самі за себе не подбаєм — ніхто за нас дбати не буде й ми мусимо пропасти, а ми хочемо жити — жити життям людей вільних — свободних.

Закладаймо по селах самоосвітні гуртки, та працюймо у них щиро й з охотою.

Берімся до праці й то зараз, без ріжнці стану й віку. Не марнуймо дорогі час, бо робимо тяжкий гріх, супроти свого народу. Пам'ятаймо, що життя наше є коротке й кожною секундою шкода змарнувати — не використавши її для добра свого народу й свого власного.

Гартуймо в науці свого духа, бо каже поет: «вільного духа не скути в кайдани».

Михайло Ревак.

Організуймо дитячі садки

Про велике значіння Дитячих Садків для українського села багато ми вже писали. І наше село само пізнало цю конечну потребу привчавати наших найменших до організаційного життя.

Однаке деякі наші села, що дальше віддалені від центрів культурно-просвітнього життя й Повітових Кружків «Рідної Школи» не знають, як приступати до організації дитячих садків. Про це можна довідатись в книжечці, яку видала «Рідна Школа», п. з. «Дитячий садок, мета і спосіб оснування» (ціна 20 сот.). Наперед треба скликати раду батьків зладити спис батьків, та їх дітей, що ще не ходять до школи, підшукати учительку. Виключний нагляд над усіми садками матиме Гол. Управа Р. Ш. Кандидатки на учительки мусять зареєструватись в Гол. Управі Р. Ш. за посередництвом Повітових Кружків Р. Ш. — На цю справу треба звер-

нути пильну увагу. В кожному українським селі повинен бути український дитячий садок.

ПРОСНИСЯ, НАРОДЕ!

Лежить перед нами
Обліг з бурянами,
Розсіяне лишо свободно росте;
Скрізь терня колюче хвилює ланамі,
Лиц де-не-де зріє зерно золоте.

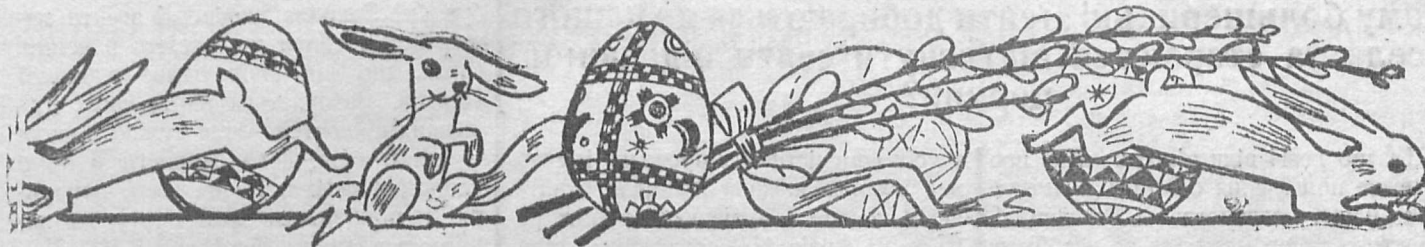
І так найдорожчий час праці
минає.

Опутані снами українські снини:
Пробуджена горстка оре, засіває,
Тай кличе: Народе! Проснися, просни!
Проснися, Народе! Борися зі
снами

Лежить перед нами
Обліг з бурянами!

М. Т.

Що нам нагадує Христове Воскресення

Не для розкоші й не для раювання зійшов Він на землю. Воплотився, щоб жертвувати Собою за мільйони, щоб своєю кров'ю відкупити людство та промостити у вічність шлях Великій Ідеї. Незрячим показував Сонце Правди, потоптаним піднімав з упадку, у гноблених і переслідуваних кріпив віру, що повстануть і житимуть вічно.

Та це зганяло сон з повік тим, що свою владу спирали на кривді, облуді й неправді. Затривожилися зростом його значіння, задржили за свої впливи. Нікчемно оклеветали Його, ложно засвідчили вину й засудили на смерть.

Зодягли в багрові ризи, вложили на голову терневу корону, що червоними краплями кривавила Його боже-ське чоло, бичували ніжне тіло, плювали в лице, садовили на престоли, злобно славили царем Юдеї, поволікли перед Пилата й кликали — «Распни». Вложили на обезсилені рамена важкий хрест, погнали на Голгофту й розпили між двома злочинцями.

Радувалися, що на віки поховали Правду в світі й знівечили Велику Ідею.

Та третього дня Він воскрес.

Рік-річно, на провесні, коли природа, осяяна золотими проміннями життєдайного сонця, будиться до нового життя й земля вдгається в шовкові шати зелених трав, на пам'ятку великої події обходимо Празник Христового Воскресення.

Та Великдень виходить далеко поза круг тільки релігійного свята. Поза формою традиційних обходів, ми бачимо в ньому великий зміст, глядимо на нього через призму своєрідної символіки. Христове Воскресення це для нас символ перемоги над неправдою, світла над теміною, це символ перемоги вічного над дочасним, безсмертного над смертним, ідеї над мамою. Під теперішню хвилину положення українського народу в чималому подібне до колишніх Христових страстей. Мільйони Українців примірають голодовою смертю в московсько-більшевицькій неволі, наша правда потоптана, наша найвища національна Ідея опльована й висміяна, а червоний варвар намагається видерти в народі його найбільший духовний скарб — релігію, щоби стерти українське ім'я з лица землі. По той

бік історичної Збруч-річки не вдарять великодні дзвони, не спішитиме у неділю до схід сонця народ у церкву, не лунатимуть тони прастарої, веселої Пісні «Христос воскрес». Кадри розперезаних безбожників розвілюються повинно по Україні, щоби образати національні й релігійні почування українського народу. В підземеллі, в закритті перед оком ворожої влади зустрічатимуть наші брати Христове Воскресення, як зустрічали його в катакомбах перші християни, ховаючись перед переслідуванням римських імператорів.

Але український парід не піддається зневірі. Хоч доля ~~його~~ його живе тіло штучними кордонами, загнала багато його синів за океани, на чужині шукати твердого куска хліба, він не тратить віри в остаточну перемогу правди. Обеднаний одною Великою Ідеєю, задивлений у Ясну Мету, він з радістю зустрічає Великдень, як символ свого майбутнього Воскресення. Він вірить, що як Христос поборов силою духа смерть і воскрес із гроба, так і ми піднімемося з вікового занепаду, воскреснемо до кращого об'новленого життя.

Я. Г.

— 0 —

Найважливіші завдання виховання

Перше завдання виховання: віділювати дитині добрі звички.

Лихі нахили й звички чіпляються дитині вже в заранні її життя (десь у 2. р. життя, а то й скорше). Бо вже навіть мала дитина має змогу вчитися так, як і старша людина. Ріжниця тільки в тому, що старші вчать при допомозі свого розуму, а в дитині ум ще дуже слабенький, то вона й учиться при допомозі іншої здібності, яка вже в найраншій молодості дитини сильно розвинена. Дитина любить наслідувати все, що роблять старші. Інстинкт наслідування пре дитину за-своювати собі вички своїх батьків, щоби в пізніших літах могла поступати так, як вони. Те, чого дитина через наслідування навчиться від батьків, остане в її душі на ціле життя.

У старшої людини затрачується інстинкт наслідування, а на його місце приходить розум. Вички батьків діляють на дитину як зараза. Так, як віспа лишає сліди на лиці людини, що хворувала на віспу, так вички батьків вриваються глибоко в душу дитини і лишають сліди на ціле життя. Уже мала дитина вміє проклинати й говорити погані слова й лайки, бо чула, як проклинаються батьки, братя, або сестри, чи сусіди. Чи раз можна доглянути, як діти забавляються у весілля, при тому шось багато «горілки» (води), удають п'яних, викрикують сароміцькі пісні й на останку закінчують весілля так, як то старші вміють: починають лаятися, битися «ножами», кнлями і «револьверами». Якби спитати, хто завинив, що діти крадуть, що говорять неправду, повторять сплетні

і т. д., то легко на це пайти відповідь: «бо так старші робили». І як нема такого лікаря, що усунув би з лица сліди по віспі, так також нема такої школи, що могла би дати дитині добре виховання, якщо вона вже в заранні свого життя не винесла його з дому. Якщо дитина не винесла з батьківського дому добрих звичок, тільки лихі, то ці останні зачинають рости і кріпшати так, як росте і кріпшає тіло людини і будуть держатися вперто ціле життя як репах кожуха.

Так отже не слід відкладати виховання аж до часу, коли дитина піде в школу, тільки починати його найкраще таки в родині. Але дуже часто батьки не здають собі справи з ваги виховання, або й не мають часу зайнятися дитиною, тому, де тільки можливе, вони повинні закладати дошкілля (захоронки, «шкілки», дитячі садки) і туди посилати малих дітей. У багато наших свідомих селах, особливо на час пільних робіт, люди радять собі так, що закладають «Дитячі Садки», в яких їх найменші находять опіку під проводом виховниці-садівнички в часі жнив, тобто, коли діти мають найменше опіки зі сторони батьків і наражені на найгірші впливи. Провідниці садків лишають у душі дитини такі гарні спогади, що діти, як показує досвід, живуть решту року тільки спогадами і ждуть нетерпеливо, коли вернуться ще такі гарні часи. Дитина може ще в більшій мірі піддається добрим впливам, як лихим. Треба тільки вміти зайнятися дітьми, подбати, щоби вони мали як найкращі вражіння та виробляли в них нахили до доброго.

Чому большевицькі агенти добираються до нашого села та стараються відтягнути селян від нашої церкви?

Це, що довгі віки ніхто не дбав про належне поширення освіти і культури серед нашого селянства на Лемківщині, жорстоко тепер мститися на нас. Тому також наші господарі через свою невідомість підпадають часто під накиннені їм впливи і то — майже все — дуже шкідливі для них самих. Годі це скривати, що наше село недолюблює панів, але одночасно не знає ще, як саме повинно в себе загосподарити, щоб забезпечити собі розвиток всіх своїх творчих сил у свою користь й свого народу. Також і це, що селянство всіх часів служило лише за гарматне мясо, що воно бігло з голими руками на багнети за чужі ідеї в ім'я нового — але все гіршого для селянства — ладу, щоби знайти знову поза скобками рівнорядних громадян і нічо не скористати у розбудованні своєї національної сили і добробуту — це теж щира правда.

Однаке наше село не знає одної дуже важкої справи та через це, хто лише не хоче, той поводить і накручує селом на всі сторони. Село є доставцем свіжих людських сил, що рятують місто перед виродженням; село, як фабрика хліба у всіх його видах, є твердою основою під фабрику і великий промисл міста. Звідси й konieczність цілковитого зрівняння у всіх і політичних справах села з містом — це значить піднесення селянства до ролі свідомого політично творчого чинника в державі.

Небезпеку організованого поступу селянства, як так важного чинника в суспільному життю зрозуміли вожаки большевизму та їхні платні агенти «галілейські» жиди. Це не пусті слова, —

з усіх комуністичних процесів і судових розправ кожний наглядно бачить, що в кожній комуністичній роботі роїться від жидів. Ці большевицькі агенти хитро-мудро й облесно обіцоють нашому селові багатство — рай на землі та скрито обманюють несвідомих сільських «бідаків» легким хлібом; вони повзають, як чорна зараза в сільські хати, щоб звідси виперти все, що для нас святе, рідне, народне. Вони добре знають, де слаба сторона села і тому вдають «добрих приятелів» покривдженого селянина; не забувають теж, що на другий день після того, як впала би влада більших земельних власників і капіталістів — тоді селянин станув би перед большевизмом, як власник добутої землі та захоче не тільки мати волю й владу на селі, але схоче цю свою волю простягнути на місто, на його фабрики та ринки.

І тому жиди большевицькі «апостоли» не вдаються ближче з селянською масою, лише обіцянками тримають його на примані, вислуговуючися ними в своїх роботах.

Ці агенти закривають перед селянством дуже важку справу, що під большевицьким ярмом відібрали селянинові всі права на його дрібну власність; хоч всім добре відомо, що в Большеві немає приватної власності на землю.

В політиці нема «щирого приятеля», натомісць є самі чвані хитруни; та чим хитріший ворог, тим більше треба його берегтись. То-ж і наше село в Лемківській стороні повинно прозріти і негайно стати віч-на-віч проти цих бурителів народного життя, що нівечать всі здорові починання нашої села. І то без різниці — хто це не

був би! Зокрема жидівські агенти напосілися розбити цю єдність в наших горах, що від віків пливе з нашої Церкви. Визбудеться нарід своїх душевних цінностей — так думають жиди — легко буде його запрягти в ярмо хлопської неволі, та ще легше покортити і приборкати його охоту до народної організаційної праці.

Вкінці всі продумувані сектанства «бейбельники», різні видумувані чуда й букварі — це все на розбиття єдності в нашому народі.

Як бачимо, то нами хочуть робити політику, а наше завдання показати всім, що без нас не буде жадної роботи, бо від села залежить це, що село хоче. Та чим краще згуртуємось в нашій прадідній Церкві — тим слабший буде чужий напір.

ПРАВДА ВОСКРЕСНЕ

Вже зима сплинула ріками
І пташки з вирію вернулись
Селяни ідуть жваво плугами
У поле; вже й ліси загули.

Всі весну радо витають,
Дівчата, наче ці квіти
Хату й горід прибирають.
Радіють святами веселі діти.

Газдині й молодіці
Печуть паски, що хто може;
Ті біленькі, круглолиці —
Бідніші — помагайже Боже...

Але для всіх в одній мірі
Став дорогий Свят Спомин —
Щоб скріпити всіх у вірі,
Дав розп'ятись Божий Син...

Опісля Воскрес Він у славі
І новій добі дав почин;
Вороги пропали в темряві,
Навернувся блудний син...

Пам'ятаймо любі брати Лемки,
Що не лягти Правді у могилі,
Теж не у вік нам жить потемки
Правда воскресне у повній силі!

С. В-к.

Юліян Гарнович,

За море

Братам за Океаном у спомин

Ой верше, мій верше —
Юж ми нігда так не буде,
Як ми било перше...
(Лемківська співанка).

— Мигре, я днес до роботи не піду.
Штоси ся ня яло, така дивниця, штоси
си радоньки не годен дати.

— Иле, та што будеш на ся зводжав
якуси мару. Ци я тиж не гнеш-
ний, не лем ти сам. Брез тівки роки
граз мукаримеся під землев, ба до-
галь зме рук не зробили.

— Далє покій, далє. Ти заєдно лем
на го наверхаш, а мі што йншов в го-
лові.

Ци не знаш, што гнес рочистой сьва-

го — гин дома шитки моде идут до
церкові, дзвони грауг, дівора біжат,
газдині кукевками ся частуюг, писан-
ками-крашанками подарункают...

— Ойже слот! Не доберав бис сой
тівко, лем бис ся змеркував, же ти
не банувати вецка за хижом.

— Ба й чого банувати, кой давньої
не вернеся. Заварував Бог од кульки,
хоцка ясучіше било покласти голо-
вом на сивих горах.

...Тоди, як два молоді дуби, пиль-
нували два брати переходу через Кар-
пати. Горіло рідне село. Нарід між ска-
льом, по лісу, декотрий з худібком
скривався.

Мигро зо Стефаном оба стали за
свою рідну сторону — не дати гір
якисі ништивірі наплюжати. А пак —
кам далє й гірше. Зразу полон, брудче
облича, неголена борода, воши по со-
ломі, карі і допити: «До двох тиж-
нів опустити край! За море! До свого

місяця уродження!»

— Де подівалася справедливість?
За што така кара — та-же на рідну
матір руки не підняли...!

...Зас погодивше вода-море, небо,
безкраю далє... І суха земля, лем не
своя. Іржава, камяниста, тяжка. — Ба-
брайся до суду в тім углянім скалю
— аж душу запорпаеш за тоту кля-
ту мамону. Або руки згорять од тої
трапези.

...Ні! Дарма! Не пропадати буйним
верхам! Не сумувати рідним братам!
Гранітові скелі загородять просторе
море. Виросте ліс-дуб велитень, ко-
нарами загулять молоду калину. Мати
лемкиня виведе за руку свого сина:
Присягни сину на ті сиві гори, на не-
бо синее; запиши собі в серцю —
прийде день — рідне слово від стєпу
золотого осяє блакитні гори — як сла-
воньки зажити...

Заклик Українського Т-ва Відродження

Веселих і тверезих Свят!

Чверть століття минуло, від коли українське громадянство стануло організовано до боротьби з отрутами: алкоголем і ніотиною. Кожного року в святочний час гомонять важливі кличі Т-ва «Відродження». Так у цьому році з нагоди Світлого Празника Воскресення Христового кидаємо клич:

Святкуйте без алкоголю й тютюну! Не безчестіть Радісного Свята піяцькими піснями та пняними вигуками! Рятуйте своє здоров'я та здоров'я своїх нащадків! Алкогольна й нікотинна грізна отрута мстить-ся з роду в рід! В радісний День

Воскресення Христа Царя й Ви починайтеся до визволення нашого народу з оков алкоголізму й нікотинізму, що їх двигає від віків! Святкуйте тверезо та без тютюневого чаду! Тільки такі свята дадуть Вам вдоволення та дійсну радість, Вашому тілу відпочинок та нові засоби сил, а Ваше майно збережете перед злочинною розтратою! Замість на алкоголь і тютюн — жертвуйте на Т-во «Відродження» та загально народні цілі!

За
Головну Раду Українського Проти-алкогольного Товариства «Відродження» у Львові.

Анастасія Рибакова.

Філадельфія, Па.

РІДНА ЦЕРКОВЦЯ НИЗЕНЬКА

Рідна церковце низенька
З смерекових кругляків —
В ріднім місті над Попрадом
Що стоїш там від віків!

Памятаю твої стіни
Та й царські врата схилені,
Свічі воскові плакучі,
Що ще там недопалені.

Й іконостас той старенький,
На нім ікони зчорнілі,

Що бачили наших предків
Горем душі наболілі.

Та й престоли ті скромні,
Де духовні відправляли
Й нашим предкам многі літа
Й пам'ять вічну співали.

Бо хоч бачу на чужині
Святині пишні, багаті,
Проте душа моя лине,
До тої в гори Карпати.

(«Жіноча Воля», ч. 6.).

СЯНІЦЬКА ХРОНІКА.

Театральні вистави. Читальня «Просвіти» у Волюській Тиряві оживила свою діяльність та уладила в дні 19. 1. ц. р. театральну виставу п. з. «Людські язика» та 16. 2. 1936 другу виставу комедії «Турецькі старости». Гостей було понад 200 осіб, з Тиряви, Голучкова та Семушової. Доходу було около 60 зл. Гра аматорів була дуже добра. Дохід з цієї вистави призначено на бібліотеку. По виставі відбулася забава. В дні 23. лютого ц. р. Читальня «Просвіти» з Полонної відіграла в Репеді театр. виставу драми «Безталанна». На виставу прийшло багато гостей. Полонянський амат. гурток на чолі з Іваном Мицьком, головою читальні, вивязався як слід зі свого завдання, збираючи в нагороду оплески та дохід около 40 зл. — Кружок «Рідної Школи» в Морохові відіграв дня 1. березня ц. р. у Полонній драму приймака «Блудний Син» та комедію Курцеби «Свідки». — Гості на цій виставі мали змогу побачити добру гру аматорів, а головню гру Семена в «Блуднім Сині». Успіх моральний був великий, полишаючи по собі глибоке вражіння.

«Примірний» голова читальні Качковського в Костарівцях. Небагато є вже тих «русських» у Костарівцях. Навіть на пальцях мігби їх почислити! Але голова чит. Качковського Володимир Звірик боячися, щоб та горстка «русских» від нього не відступила, купив до своєї читальні (на рати) старий радіовий апарат, щоб у цей спосіб оставша горстка не покинула читальні тай його. Та не в цьому він примірний! Даючи вислови своєї «русської» культурності, побив він дня 1. березня 1936. на дорозі в Костарівцях малого хлопчину Володимира Валяха, а в додатку непритомного хлопчину копав ногами. Повища справа опинилася в суді. Примірний голова — нема що й казати!

Шевченківський концерт у Морохові. Заходом Кружка «Рідної Школи» в Морохові уладжено у дні 15. березня ц. р. концерт у честь Тараса Шевченка. Зміст програми виповнило вступне слово, котре виголосив о. парох Микола Рибак, пісні мішаного хору під управою добр. Рибаківої — а це: «Як умру, то поховайте...» «Родимий краю, село родиме...» «Нащо мені чорні брови». «Чи я в лузі не калина була», та дует «Скажи мені правду мій милий

козаче», як рівнож деклямації «Гамалії» (Іван Платош) «Перебенді» (Анни з Поповичів Сенцьо) «І живим і мертвим» (Микола Платош). Програму закінчили вправи дівчат лентами з музикою та пісню: «Заграй ми цигане старий» та вправи хлопців з пісню: «Іхав стрілець на війноньку». Вміло уложена та дбайливо виконана програма концерту полишила гарне вражіння на гостях, тому треба зложити признання Старшині Кружка та Паиству Рибакам за понесені труди.

Бажаним було б, щоб й старші громадяни Морохова та Мокрого більше цікавилися культурним життям у своєму селі. Брак своєї домівки принюсиль Кружкові все великі клопоти при уладжуванню різних імпрез. Добре було би зачати вкоротці спільними силами та з допомогою братів з Америки будову власної домівки та цим причинитися до культурного та економічного піднесення села.

Відчити з рамени Кружка «Рідної Школи» в Сяноці відбулися в дні 16. лютого ц. р. в Морохові на тему про кооперацію, 1. березня ц. р. в Загунтині про сільсько-господарську організацію та 8 березня ц. р. у Боську про кооперацію. Реферував Мрг. Лев Букатович зі Сянока.

Відкриття трикотарського курсу в Морохові, уладженого місцевим Кружком «Рідної Школи» відбулося дня 23. лютого 1936. Отворив курс відпоручник Кружка Р. Ш. у Сяноці Мрг. Букаатович у присутності учасників курсу та старшого місцевості громадянства вказуючи на значіння практичних курсів. Всіх курсанток є 45, у цім 11 хлопців. На курс цей ходять курсанти з Морохова, Мокрого, Морохівської Завадки та 2-ох хлопців з Трелчі. Праця на курсі відбувається правильно, курсанти роблять гарні поступи. Закінчення курсу назначене на 5 квітня ц. р.

— 0 —

Не їдьте на сліпо до Парагваю.

Головна Управа «Української Стрілецької Громади» в Аргентині перестерігає населення Волині й Галичи перед виїздом на колонізацію до Парагваю, яку останніми часами так гучно розрекламували різні підозрілі агенти й завдяки чому українці випродують свої й так мізерні посілости та їдуть в світ за очі шукати долі на чужій землі.

Ті агенти хочуть якнайбільше обдурити селян, щоби дістати свою пайку грошей від обдурених. Тому радимо, щоби кожний українець перед приїздом, а зглядаю перед продажою своєї землі в цілях виїзду до Парагваю — написав до Управи «Української Стрілецької Громади» в Аргентині й все точно від них вивідався.

Як Москва поневолювала Україну

Вже на передодні смерті Богдана Хмельницького, Москва загострила свій курс у відношенні до України. Його гострота змоглася тим більше після смерті гетьмана, коли то гетьманська булава опинилася в руках Івана Виговського. Новому гетьманові московський посол вже зовсім цинічно й отверто заявив, що Україна, це «гілля відлмана від природного коріння Великоросії», за сформульованою в той спосіб теорією, пішли намагання здійснити її в практичному житті. Московський цар жадав, щоб його воеводів і залози допущено крім Києва також до Чернигова, Ніжина, Переяслава й інших міст; щоб вони побудували там замки-твердині; щоб людиність осіла при замках, підлягала воевідському присудові, щоб доходи з подимного (податок) і аренд по містах ішли на удержання московського війська. Крім того цар домагався, щоб козацькі полки залишили Старий Бихів і Чавси на Білій Русі та щоб гетьман у своїх письмах не називався «вільним підданим», а «вірним». Щоб вимоги ці уступки, вислано з Московщини на Україну військо під проводом князя Ромодановського.

Гетьман Іван Виговський розумів, що Україні треба за всяку ціну визбутися московської «опіки» та що те можливе тільки збройною силою. Оглядався за союзниками в боротьбі з Московщиною. Відновив давній союз з Татарами й помирився з Польщею. Задуми гетьмана проглянула як і Москва й тому старалася підірвати скільки можна його повагу (авторитет) серед загалу. В тому вона послуговувалася своєю споконвічною, традиційною методою, випробуваною ще Андрієм Боголюбським. Вона старалася поширити на Україну незгоду й заколот, цькувала одних на других, брата на брата, підпомагала й брала в оборону слабших, щоб остаточно й одним і другим накинути свою волю та вприти в своє невольницьке ярмо. Для неї гаслом було: «Діли і пануй».

Так було й тим разом. На Україні вибух на соціальному підложжі бунт проти гетьмана. На чолі народного руху стояв полтавський полковник Мартин Пушкар, а його підпомагав кошовий запорізької Січі Дмитро Барабаш. Гетьман хотів спершу поладити справу мирним шляхом, але коли це не мало успіху, здушив повстання силою.

Доказаною й ясною річчю було, що повстанців попірала Москва, яка гадала використати народній рух для своїх займанських цілей. Московські агенти, що хмарою розбрилися по Україні, ширли кличі, що треба обмежити владу і права гетьмана та старшини, завести по містах московські

залози та піддати Україну пряму під царську руку. Московський уряд вів потаємні переговори з Пушкарем і Барабашем, а царські воеводи, яких наслано з військом на Україну, нищили прихильників Виговського.

Це вмшання Москалів у домашню війну привело остаточний розрив. Виговський, заключивши з Поляками т. зв. Гадяцький договір, рушив в серпні 1658. р. проти москалів. Одна частина українських військ пішла на Київ і тут розбив її воевода Шереметев, друга зустрілася з Москалями під Конотопом. 6. лютого 1659. р. прийшло до великої битви, що покінчилася повною поразкою Москалів. Кілька тисяч московського трупу відкрило конотопські поля, кілька тисяч пішло в неволю, між ними два воеводи, князі Пожарський і Львов. Такого погрому московське військо ніколи до того часу не зазнало.

Але овочів конотопської перемоги не довелося Виговському збирати. Незвичайний військовий успіх не приніс сподіваної волі Україні, бо гетьманові не

дано змоги використати, як слід побіду. Москва прогала на полі бою. Але де не приніс успіху меч, там в пригоді ставляли дипломатичні хитрощі. Вони помогли Москалям змінити в короткому часі основні воєнні і політичне положення на свою користь. За московською намовою піднялася на Лівобережжі опозиція проти гетьмана під проводом полковника Івана Безпалого. Не визнаючись в положенні, та не розуміючи ходу подій, Безпалий вислав на Запоріжжя зазив вести боротьбу проти гетьмана, що «йде з Поляками», та проти його союзників, татар. Кошовий Сірко, завзятий ворог бісурман, напав на кочовища ногайців, а відтак рушив на Чигирин, що був столицею гетьмана. Татари почувши про Сірковий напад, покинули Виговського та пустилися домів, рабуючи та вбиваючи по дорозі людей. Гетьман облягав Гадяч, але на вістку, що Запоріжці йдуть на Чигирин, кинув Лівобережжя, і перейшов на правий бок Дніпра. На Україні зновже за московською намовою розгорілася незвичайно кривава й жорстока домашня війна, яка в свою чергу змусила Виговського зложити уряд гетьмана, в жовтні 1659. році.

Далі буде.

Святогні побажання

шлемо нашим Братам у лемківській стороні зі світлими днями Христового Воскресення.

Рідним Братам за Океаном засилаємо щирі поздоровлення й побажання щасливого побуту на чужій землі. Наш часопис — хай кріпить Вашого духа та нагадує рідну хату.

Дай Боже, щоби з Христовим Воскресенням відновилася культурно-освітня праця серед ідейної нашої молоді, щоб у кожному нашому селі в Карпатах віджила читальня „Просвіта“, що вчить, єднає й веде наш нарід до організованого народного життя.

Щоби не відлучували нас від нашої **духовної опіки** та від нашого матірнього пня великого українського народу — цього Всім зі щирого серця бажає

Редакція „Нашого Лемка“

Шевченківський вечір

улаштовано в березні ц. р. в Королівському Вороблику для членів Кружка „Сільського Господаря й Українського Спортивного Т-ва „Луг“, присвячений пам'яті 75-их роковин Найбільшого Сина України Тараса Шевченка.

У Шевченковім вечорі взяли участь громадяни обох Воробликів і Лядина, члени згаданих товариств. Вечір започаткував Ст. Вархоляк промовою про життя й творчість Батька українського Народу Тараса Шевченка, та його велику вагу не лише для кількадесять мільйонної маси українців у цілому світі, але навіть для чужинців.

Далі наступила частина деклямаційна; перед прийнятими пересунувся ряд деклямацій з „Кобзаря“ виголошених гарно молодією силою. І так А. Копчак виголосив „Заповіт“, О.

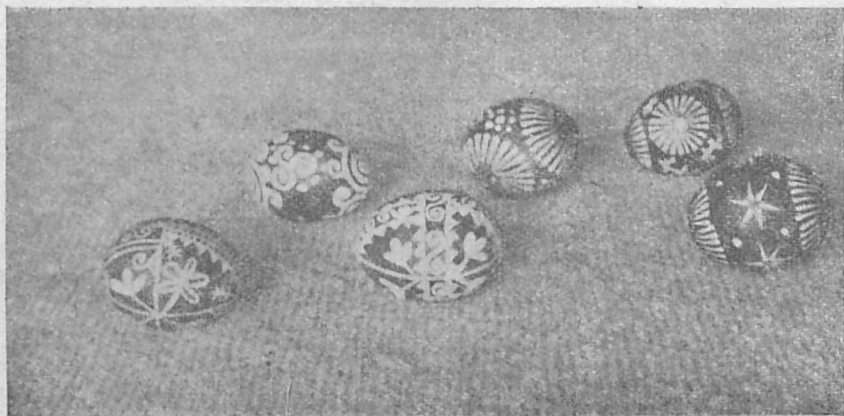
Турковська „Три шляхи“ і „Думку“, О. Романчак „До живих і мертвих“, О. Колодійчик „Іван Підкова“, А. Каршневич „Розрита могила“, М. Копчаківна „До Основ'яненка“, М. Палюх, А. Тупяківна „Тарасова ніч“, С. Тельц, „Гамалія“, К. Вархоляк, винятки зі „Сну“ і О. Тупяк, винятки з „Невольника“, Шевченківський вечір закінчено відспіванням національного гімну та 2-хвилинною мовчанкою в пам'ять 75-ліття смерті Шевченка.

Пізно розходилися члени з бадьорим настроєм та вірою в байбутнє Українського Народу. Учасник.

СКАРБИ ПОК. о. д-ра МАСЦЮХА

Померший недавно апостольський адміністратор Лемківщини о. др. Масцюх залишив у різних банках 300 тисяч злотих. Вкладкові книжечки виставлені на його імя, значить, що це все його приватний маєток.

Лемківські писанки в Сяніччині

Новинки

— **Селяни замкнули ексекютора в хліві.** Скарбовий уряд в Серядзі виделегував до Орачева, в тім-же повіті, ексекютора. Коли ексекютор прийшов до селянина, в якого мав доручення перевести ексезуцію, селяни його окружили і замкнули в хліві. Солтис намагався стати в обороні ексекютора, але його теж замкнули селяни в хліві. Після того 50 селян пішли, як делегати до сарадзького старости, який на їхню просьбу ексекюцію припинив. Щойно тоді вийшли на волю з хліва ексекютор і солтис.

— **Кооперація на Закарпаттю.** На Закарпаттю поважно почали тепер думати про те, щоб поширити ідею кооперації. Інж. Волковський подав проект Господарській Раді в Ужгороді завести в народній школі навчання предтету кооперації. Цей проект є згідний з наміром нового чехословацького міністра шкільництва д-ра Франке, який хоче запровадити в плян наавчання середніх шкіл предмет народнього господарства. Інж. Волковський походить з Поділля, студії відбув у кооперативному Інституті імені Т. Барановського в Києві, а потому на економічно-кооперативному факультеті Української Господарської Академії в Подєбрадах, де був також організатором академічних кооперативних установ.

— **Музичне Т-во Лисенка у Львові,** вул. Шашкевича 5. продає за готівку по 1 зл. „Лемківські пісні“ М. Колесси на мішані хори“. Там слати замовлення.

— **Криваві заворушення в Кракові.** В Кракові дійшло 25. м. м. до демонстрації штрайкуючих робітників. Демонстранти підбурені комуністичними й ендецькими агітаторами, не услухали зазиву поліції розійтися й заатакували поліціантів стрілами револьверів і камінням. Кількох поліціантів ранено. Тоді поліція вжила зброї. 30 демонстрантів ранено, з чого 6 вмерло. Кількадесят осіб арештовано. Поліція

ще того самого дня привернула в місті спокій.

— **Історія Біблійна в образах.** сторін 64, біблійних ілюстрацій 56 + титулова ілюстрація. Накінці поміщені щоденні молитви. — Даймо кожній шкільній дитині цю книжечку. — Ціна з поштовою пересилкою 25 грошів. Замовляти найменше по 6 примірників. Видавництво „Криниця“ Перемишль.

— **Ще про денатурку.** За пиття шпіритайки суд у Риманові покарав деяких селян зо Синева й других сіл гривною 20 зл. і по місяцеві арешту. Направду сором, щоб самі селяни не могли зрозуміти, яке нещастя паде на них і на їхні діти з уживання цієї отруї. Влада повинна забаронити продажу денатурки у всіх місцевостях, де не вживають машинок до палення, та що більше — строго карати жидів, які покриймо розпивають селян. Зокрема шкільна влада повинна подбати, щоб у всіх — без різниці — школах засновувано протиалькогольні кружки та відповідними відчитами для молоді й для старших навчати, як вести протиалькогольну працю серед сільського населення.

— **Сграшна повінь в Америці.** Шість Станів Північної Америки навістила повінь, якої не памятають там від дуже давних літ. Вода розлитих рік залляла цілі простори та знищила управні поля, села і міста. Дах над головою стратило понад 300 тисяч осіб, причому багато жертв у людях; понад 200 осіб потонуло в розбурханих філях. Матеріяльні шкоди величезні; обчислюють їх на 400 мільонів долларів. На теренах повені ночали ширитися пошесні недуги.

— **Хто тимчасом управляє душами Лемківщини?** До часу іменування нового адміністратора Лемківщини по смерті о. д-ра Масцюха управляє деканатами Лемківщини о. Полянський, канцлер. Про о. Полянського довідуємося, що він тих самих думок, що й покійний о. Масцюх, — отже: не узнає жадних українців, не узнає пісні „Боже Ве-

ликий“, ані вишивок у церквах, що їх забаронив був о. Масцюх кілька тижнів перед своєю. Чи така „політика“ може вийти на користь лемкам і католицькій Церкві — це вже річ сумління тих адміністраторів.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ У КРАКОВІ.

Заходом усіх українських культурно-освітніх товариств у Кракові відбувся в неділю 15. березня ц. р. концерт в 75-літню річницю смерті Тараса Шевченка.

Шевченківські концерти в Кракові все тішаються гарними успіхами. І цьогорічний концерт теж не остав позаду.

Цілість концерту давала дуже поважний настрій, гідний 75-ліття смерті Шевченка.

ШАНУЙТЕ РІДНЕ ПИСЬМО.

Українські емігранти в Америці дістають дуже часто листи від своєї рідні з Галичини, писані латинкою польським правописом. Це треба пояснити тим, що декотрі наші люди знають, що в Америці уживається англійської мови, яка має латинську азбуку і що діти неписьменних емігрантів можуть такі листи своїм родичам прочитати. Тимчасом справа мається на відворот. Ніхто з англійської школи польського листа не перечитає, бо латинські букви в англійській мові вимовляються йнакше, як у польській. Зате в листом, писаним українськими буквами, немає ніякої трудности. Українці в Америці осіли кольоніями та мають українські школи для своїх дітей. Фонетика українського письма є легка для тутешніх дітей і вони собі її присвоюють, тому листи, писані українськими буквами, легко перечитують. Дятого пишуть листи до Америки нашим рідним письмом і нашою мовою.

— **Поповнив самогубство** парубок Гр. Синявський у Вороблику Корол. в дні 13. березня ц. р. кидаючись під особовий поїзд. Причина самогубства — домові непорозуміння.

МОЯ ДОЛЯ

Доле моя, доле, зрадилась мене;
Взялась я в чужину, тай мучиш [мене.

Неправду ти, доле, казала мені
Що довго не буду тут на чужині.
Доле моя, доле, признаюсь тобі:
Не хочу вмерти тут на чужині.
Прошу тебе, доле, пожалій мене,
Поверни в край рідний, де рідня [живе,

Де батько і ненька, де брат і сестра,
Там мила Вкраїна, там рідна земля.
Там, де я родилась, нехай там умру,
На рідній Вкраїні навіки спічну.

На Великдень між Земляками за Океаном

В 6.(30.) числі «Нашого Лемка» писали ми п. з.: «Милі гості в Нью-Йорку» про приїзд двох Сестер Василянок зі Львова до Нью-Йорку, щоб там і в других американських містах улагодити вистави українського народнього мистецтва. По повероті з Америки С. Северина помістила опис своєї подорожі і вражіння за океаном, які в уривках за «Ділом» подаємо:

Тиждень минув скоро, ми оглядали околиці, оповідала я сестрам про рідний край; були там галичанки й американські уроженки. Підготовка до свята така сама, як у нас.

Великдень. Ідемо до нашої церкви. Парохом є о. д-р Тиханський, середній школи закінчив в Америці, а богословські студії в Римі. Кожного дня править Службу Богу у сестер, а в неділю обслуговує дві церкви, одну в Чеслік, другу в сусідньому місті. Бачу, що заноситься на велику параду.

Здовж дороги стоять авта. Це поприїжджали фермери з родинами до церкви. Утрень, читана Служба Божа. Співана буде у другій церкві. Зі співу я пізнала, що переважають Лемки, в часі Служби Божої співали діти під проводом матері Зиновії. Та особа доказує чуда. Піднесла високо господарку на фармі, учить співу, уладжує навіть з малими дітьми концерти, вчить чужих дітей катехизму по англійській, українських у рідній мові.

На Великдень я багато думала про свої. Чудовий ранок. Хати потонули у рожевому цвіті яблук, а серед них пишчалася українська церква. В часі обходу діти з віночками на головах і в білих суконках сипали квіточки, а з грудей старших емігрантів і тамошньої молоді несеться радісна, воскресна пісня. При благословенні всі навколо лишках молилися не тільки за себе, але й за своїх дорогих у рідному Краю, молили кращої долі для них.

Другого дня свят я попросила найстаршого фермера, щоб розказав історію тутешньої еміграції. Оповідав, що Преосвященний Ортинський любив нарід, мав широкі пляни й всіми силами старався їм допомогти. Закупив у цьому степі цілі простори землі, опісля розпарцелював між своїх, на догідних умовах, а вони помалу стали дороблятися. Дороблялися десяти пальцями, не доспіляли, не раз голодували, піт спливав з чола на цю землю й так прийшли до маєтку. Тепер не бідують, добре їм, мають священника (о. Тиханського), який дбає за них, як рідний батько, сестри працюють над освітою дітей, люблять теперішню ігуменю, вона нічого для них не жалює.

Фармер порадив оглянути кілька фарм, щоб у краю розповісти про їх

життя. Бере мене на своє авто і ідемо. Є різні фарми. Вибираю курячу. Заїжджаю на подвіря. Виходять старші люди — чоловік і жінка. Витаюся з ними й відразу кажу, за чим я приїхала. Велике подвіря загороджене високою сіткою. Входжу до кімнати з маленькими, чорноокими курятками. Їх тримають у чистій кімнаті з центральним отріванням, цілу ніч світять електрику, щоб не скупчувалися і не душилися.

Заки ввійшов до курок, господар стукає тричі. Кури стоять на «позір». «Чому стукає, коли входите до середини?» «Кури не люблять, як хтось входить несподівано, вони підлітають угору й наслідком того повстає страх на курява, що запорошує очі.» «Навіть кури в Америці домагаються панської поведінки» — була відповідь.

Спішуся, щоб оглянути ферму з коровами. Тут щось інше. Хата мурована, великі стайні, шпихлірі на збіжжя й кукурудзу. Пізнати добробут. Фермер має двіста акрів прегарного управлені землі, 20 коров. Стайні модерні, з вікнами, мають досить повітря, всюдичи-

сто. Окремий будинок призначений на молоко; тут є ледівня, молочарські машини. У стайні бачила я, як малі котенята хлєптали свіже молочко з мисочки. Всім тут гарно жити, навіть котикам. «Як ви дійшли до такого маєтку?» — питаю. «Працею рук. До Америки приїхав без нічого, мав два долари, як опинився в Нью Йорку. Служив, складав гріш до гроша, не пив, не курив, пізнав добру, ошадну дівчину, ми одружилися і помалодійшли до маєтку. Тепер читаємо господарські часописи, книжки й Богу дякувати, маємо самі добробут і памятаємо про рідню в краю, про «Рідну Школу», а як буде треба й більшої жертви — певно не пожалуємо нічого.» «Чи читаете українські часописи?» «Читаю «Свободу», «Америку»; цікавлюся подіями у краю, слідкую за тим, що діється на Великій Україні. Тепер легше стало на душі, бо американські часописи почали цікавитись Україною, всі заговорили про кривду, яку заповідають московські большевики нашому народові.»

(Це лише частина цих дуже цікавих і цінних споминів, що їх Високодостойна Добродійка С. Северина переживала серед наших братів за Морем).

Подяка

Кружок „Сільського Господар“ у Вороблику корол. складає цею дорогою сердечну подяку за щире жертву 2 дол. Добродієві Миколі Копчаківі в місті Шікаго Злучені Держави Північної Америки. Правління Кружка іменем усіх своїх членів, засилає Братам Односельчанам за Океаном щирі побажання Веселих Свят Воскресення Христового, дякує за пам'ять, та прохає на далі памятати про Український Дім „Сільського Господар“, та підмогу і пренумерату нашого щирого українського двотижневика „Наш Лемко“.

Правління Кружка „Сільського Господар“ у Вороблику кор. висловлює признання Хвальній Редакції „Нашого Лемка“ за життєрадісні лучі знання та просвіти на сторінках нашої газетки.

Рівночасно з нагоди Великодніх Свят засилає Хвальній Редакції побажання Веселих Свят; хай з Христовим Воскресенням воскресне і ліпша доля цілого Українського Народу!

Т. Копчак.

Ст. Верх лян.

Промова на спільній вечорі

Дорогі Зібрані! Коли ми тут разом зійшлися на нашу спільну гостину, то не лишень для самої розривки і забави, але на це, щоб оживити і піднести наші давні традиції й щоб витягнути з них науку. А яку то науку дає нам нинішня спільна вечора? Вона в першій мірі представляє нам наше минуле. Вона представляє нам велику жертвенність наших предків. Вона представляє нам братерство, згоду і любов взаїмну.

Тому мої дорогі; плекаймо ті християнські і національні чесноти почування. Нехай згине між нами заздрість, незгода і ненависть, а запанує братерство, єдність і любов, а тоді дитячко Ісус буде благословити нас, тоді настане мир, тоді буде ладо-буде все на світі радо, дїждемося щедрих днів, ту на землі і в будучім життю, чого всім Вам зібраним і собі зі щирого серця бажаю. (Промову цю виголосив В. К. в Бонарівці, гл. 7 ч.).

Василь Качмарський.

— 0 —

Спалені господарські зняряддя, хатня обстановка і живий інвентар представляють для Вас на випадок пожежі більшу втрату, як погорілі будинки. Тому обезпечуйте від вогню свої рухомости в Товаристві Взаїмних Обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

Світова політика

З повоєнної світової політики ясно бачимо, що більше фарисейської гри хіба ще не провадив світ.

Пригляньмося, як це все складається. Дві сили в повоєнній світі готуються до удару — Комуна й Націоналізм.

Першу репрезентує Червона Росія, а другу відроджена Німеччина.

— Перша затроїла своїми ячeyками майже цілу земську кулю — але й друга не остає позаду. Націоналізм росте в силу по всіх краях з дня на день. — «Нарід понад усе!» — лунає клич. Приходить час визволення всіх, хочби й найменших народів.

Події йдуть своїм ходом. Коли перед війною царський молох провадив опікунчу політику «соединення під своїм караулом усіх слов'ян», і тою політикою допровадив до світової різанини, то його наслідник — червоний молох змінив і поширив круг діляння вже не до соединення слов'ян, а — «пролетари всіх стран соединяються». — Кинув гасло і на мить не перестав перти до здійснення свого клича.

Вправді, коли-то вибрався збройно на підбій «буржуазії», дістав під Варшавою по лапах. Цофнувся у своє леволице, занявши Україну та ссе з неї кров і хліб забирає. Та не перестає заливати другі краї своєю заразою.

Тепер він вже не воює кривавою зброєю; він, використовуючи повоєнну несправедливість, чіпився ще страшнішої зброї. У всіх країнах світу він затруває своєю отруєю горожан, підготовляючи їх, щоб у догідній порі робити перевороти, а тимсамим здійснити свої чортівські пляни. Цю роботу виконують агенти червоного молота.

І так праця червоного ката не устає й не тільки Європі, але цілому світові грозить залив червоної юрди. Небезпека того заливу при найближчій завір'ює є більш, як певна, коли не створиться сила, яка могла би раз на все стерти з лиця землі московську гієну. Сила така є, і як вже сказано, репрезентує її Німеччина, а з нею Японія і Італія.

Коли Німеччину в світовій війні ніби покрано, то переможні держави, головню Франція у вічний тривозі перед німецькою відплатою не находить спокою.

Червоний молох бачить цей страх Франції, тьж корнстає з того подвійно: має військову безпеку Франції, і то скомунізовану Францію в середині. Потім, так чи омак Франція буде його.

А коли ще прийнято червоного молота в члені згнилого Союзу Народів і заключено французько-большевицький пакт, явно звернений проти Німеччини, Німеччина зробила відрух, —

займаючи здемлітаризовану полосу Надренії своїми військами. Положення загострилося. Червоний молох радіє. На випадок розправи Німеччини з Францією, він пішов би на Німеччину, а по дорозі робив би своє. Якби війна розгорілася на добре, комунізм по всіх краях лідніс би свою голову.

Що скаже на це Англія, Бельгія й інші сусідні держави, ще не відомо. Положення напружене. Червоний молох до того часу вспів вже перетягнути на свою сторону і до своїх цілей Чехію, де мав би запевнений перехід через чеську територію в сторону Німеччини. Хабарна Румунія також вже лежить під його впливом. Англійські колонії від давня точить його зараза й підготовляє Англії миду несподіванку.

Та розправи Франція — Німеччина здається не буде. Ще не час. Тепер ще Гітлер, вожд німців, останній раз подає руку до згоди Франції й другим західним державам.

Положення страшне. Між квалом і молотом найшласть Польща. З Францією треба панькатись, з Німеччиною жити б в згоді. З червоним молохом не загризатися. Як рішиться Польща, покаже час.

Але закн може прийти до удару, можуть ще прозріти засліплені держави та вибрати між життям або смертю.

Ми, Українці, маємо також в тім усім своє завдання. Ми мусимо розсадити нутро червоного ката.

ЛЕМКІВЩИНА ВІРИТЬ У ПОВІДУ ПРАВДИ НАД ЗЛОМ.

Лемки є глибоко релігійні, тому не хочуть мати до діла з вчорашніми комуністами, а теперішніми прихильниками криницького «Лемка», котрі не вагаються в своїй шматі висмівати не тільки українське духовенство, але і молитву перекичують та висмівають (Отче Наш, Богородице Діво і др.).

Лемківщина вірить, що скінчатись шкідливі експерименти з її душею, що знайдуться люди, які постараяться у найвищій церковній Власті про належне насвітлення лемківських відносин, чим причиняться до оздоровлення церковного життя і відчищення Лемківщини з кацапсько-москвофільно-православних налетів. Це повинно лежати в інтересі усіх чесних людей. Ми, Лемки-Українці, свято переконані, що враз із Світлим Воскресенням Христовим, воскресне для нас краща доля; без огляду, чи то кому подобається або ні!

Українець, греко-католик.

Поширюйте „Нашого Лемка“

»НЕОБХІДНІ ВИДАТКИ«

Підчас соймової дебати посол о. Довнар зазначив, що продовж останніх 10 літ перенесено («для добра школи») 50.000 учителів. В одному тільки 1932. р. перенесено їх 7.000, що коштувало півтора мільйона злотих.

Варшавський тижневик «Свят» (ч. 7) з цього приводу пише:

«»Бракує шкіл. Зростає безграмотність. Чи вже нема пильніших видатків, як перенесення нещасних кочівників, перекидуваних з місця на місце — чорт зна пощо?» Н. Ч. 57. ч.

САМОГУБСТВО ВІЦЕБУРМІСТРА

В Горлицях відобрав собі життя віцебурмістр Кароль Крисаківські, що був одночасно директором місцевої Комунальної Каси Опчадності. Він вислав свою дружину з дитиною до костела на богослуження та сам лишився удома й вистрілом з револьверу відобрав собі життя. Причина самогубства невідома.

ДІДИЧ СКАРЖИТЬ.

Дня 15. грудня 1935. р. появилсь в ч. 24. часопису «Наш Лемко» такий допис:

»До відома Українській Парламентарній Репрезентації.

В часі цюгорічного передовку Березиціна переживала великий голод. Люди на весну ані не позасівали, ані не посеждали бульби. Частинню влада старалась доомогти. Прислано збіжжа на відробку при наплаві доріг. Однак тут діялись падушцігтя. І так в ноздрейкій волості в селах Глудино, Сельська, Володж трашлось, що селяни з Глуджа зложили — по 3 зл. а конто бульби в сумі 300 зл. Однак як бульба прийшла, то забрав собі її війт, збанкрутований дідич, а глудяни, які складали кривавий гріш, не одержали ані бульби, ані грошей; в Сельських патоміць солгис за працю при наплаві дороги виплачував збіжжам, але по 5 кг., як йому веліли, тільки відмірював горцем, в якому було тільки 4 кг. На запит, чому не важить, казав, що віт і так дає більшу міру, бо більше «вивальчили» для бідних в старостві. До цього додати треба, що в збіжжі було дуже багато піску. А збіжжа, призначене для голодних володжан — стояло в солгиса в ошнях і кури його їли, а селянам не мав часу роздавати.

Прохаемо Українську Парламентарну Репрезентацію, щоб цю справу представила вищим властям, щоб перевели слідство та покарали винних, що жирували та жирують на селянській нужді. Підписано: Покривдженич.

Тим дописом почувся обиджений п. дідич Францішек Равіч Тишцінські, війт села Ноздринці й вніс протн Івана Тиктора, відвічального редактора часопису «Наш Лемко» до Округного Суду у Львові акт обвинувачення. Обвинуваченний до розправи в дні 18. березня ц. р. не явився й тому розправу відложено на день 16. квітня 1936. р., год. 9. раню.

Боронить адвокат Др. Степан Шухевич зі Львова.

СВЯТА ПРЕЧИСТА ПО РАЮ ХОДИТЬ

*В неділю рано сонейко сходить,
Свята Пречиста по раю ходит,
Свого синойка за рученьку водит.*

*Вивела го на згаріща,
А з гаріща на сказане —
А з казаня на сине мори.*

*На синім морі округлий каминець —
На тім камінці округла церковця —
А хтій церковци округлий*

*столонько —
А за тим столоньком сам милий
Господ,*

*Волосоньки мав опущени,
Вічинька склонени,
рученьки розкрещени —
Ноженьки повішени,
Кровця съзята*

Пренайсвітліша розілляга.

*Сину, сину, одпусть вину —
— Мамцю, мамцю, ни одпустю —
Грішню душу в рай ни пуцу.*

*Сину, сину, одпусть вину —
— Мамцю, мамцю ни одпустю —
Грішню душу в рай ни пуцу.*

Божа Мати крижом хпала:

*— Мамцьо, мамцьо, уж одпустю
Грішню душу і в рай пуцу.*

— 0 —

Читальняні Збори

Дня 1. березня ц. р. відбулися Загальні Збори Читальні «Просвіта» в Лодині, пов. Сянік.

Кожного року на Загальні Збори приїздив до перевodu організатор Філії Т-ва «Просвіта» зі Ся-

нока. Цього року ніхто не приїхав. Заступник голови Михайло Мясняк перевів Збори. Зо звітів, які предложили Виділові знаємо, що у звітовому році було 14 засідань Виділу й два засідання Контрольної Комісії, 100 голосних читань, 1.500 слухачів, дві вистави й дві забави з танцями. Прочитано 263 книжки, крім часописів. Ви-

брано новий Виділ. Збори закінчено відспіванням національного гімну.

Знову ж в дні 4. березня ц. м. відбулися Загальні Збори читальні «Просвіта» в Глумчі. Філіяльний організатор зо Сянока перевів ці Збори. Вибрано новий Виділ з Всч. о. С. Головідом як головою читальні.

В. П-аш.

До чого призначений Т. 3. лемківський буквар

Український щоденник «Діло» в 63 числі, з дня 20. 3. ц. р. помістив ось таку (несконфісовану) відомість:

В літі мин. року зорганізували в селі Лопінка, лиського повіту, публичну однокласову народню школу з українською і польською мовою навчання. На жаль, через непорозуміння селяни не внесли до 14 днів рекурсу проти утравізму школи, який в цьому випадку не мав ніякого законного оправдання: в селі Лопінка є 64 дітей греко-католиків, 1 жид (німецький підданий) і ніодної дигини лат. обряду. В селі буквально нема ніодного поляка, зате є 5 дорослих жидів. З початком 1935-36 шк. року введено науку на основі т. зв. лемківського букваря; учителем призначили молоду людину, що ні словечка не знає, ні не розуміє по українськи, так, що навіть молитву «Отче наш» мусів йому наш парох написати латинськими буквами, бо не знає навіть нашої азбуки!

В селі з чисто українським населенням навіть в утравістичній школі повинна наука в першій класі відбуватися в українській мові. Тому заступлення т. зв. лемківського букваря польським є для населення наглядним доказом, що лемківський буквар завели тому, щоб знеохотити людей до науки в «руськмі ензику», який описля «на власне жондане» заміняють букварем польським.

Вирінає одво питання: Чи це відірваний випадок у школі в Лопінці? Чи може заповідь нової тактики подвижників т. зв. «лемківщини» в лиськмі повіті?

«Український Бескид» в. 12. ч. додає:

Для нас наука: Не купувати для дітей т. зв. лемківських букварів, бо цього не потреба — на це нема ніякого закону — то так собі вигадали пани, щоби туманити наш нарід.

Всі сусідні села, бачучи, як Лопінка вийшла на лемківськмі букварі — не дуже будуть спішитись

Е. Гринишин

НАШІ ГОРИ

Вони стоять закутані в білу мряку, як старозавітні пророки в глибокій задумі та бережуть одвічної тайни.

Люблю гори.

Бо вони горді та неприступні, не те, що доли. Там зір лине далеко і думка буяє широко — куди хоче. Гори простір заковують і зорові пройти не дають, однак думку високо пускають. Замість повзати низько при землі — як на долах, вона, відбившись від стовбурів і вривчастих скель, лине високо до Бога.

Тому люблю гори.

Бо вони могутні та величні. Доли — ні. Там людина не має опору. Гори здержують людину, наставляють гру-

ди, порослі густим лісом, зранені глибокими дебрами, найжені гострими скелями та не пускають.

І людина мусить боротися з ними, бо вони задрісні за свою красу і горді своєю силою.

Серед лютої боротьби земських стихій, серед реву вод, проклонів громів з темних хмар вони видобулися з нутра землі на денне світло, поклавши трупами своїх противників — на доли. І доли нишком прилягли побіджені, в німій пошані до гір.

А гори?

Похитують кучерями смерекових верхів, шепочуть вітряними устами давню легенду побіди і панують над просторами.

А всежтаки, хоча грізні — вони гарні. Старі гори теж гарні. Вони, правда, лісі, їх голови пожовклі від спраги соняшної, порепані дощами і по-

криті зморшками. Однак вони гарні.

Замість зелено, вони прибрали свою лисину хмарами і дивляться достойно з височини на малее.

А малее?

Розкинувшись розкішними, зеленісними купками по землі, грається на сонці. Ці малі гори — зачесані дбайливо буйними вітрами — перекликаються між собою гомінкою луною, журчать дзвінкими потоками, співають пташинні пісні та шепочуть таємно свої перекази-легенди про лицарів, про давніх героїв своїх.

І тому люблю гори.

Бо гори живуть, бо вони мають свою душу.

Бо гори співають, гори грають... а доли?

Мовчать.

На західньому промежжі

Лемківське село **Мала Ростока**, віддалене 21 км. на схід від Нового Санча, 9 км. на полудне від Лябової, ділиться на п'ять окремих частей: Бабяківка, Стецьківка, Шовтиство, Цюківка, Яворінка.

Про наше село співається в піснях:

„Ростічки, Ростічки,
Невелике селечко,
Ке би не ти гори
Било би містечко“.

На горах знаходиться камінь, та старі люди оповідають, що цей камінь ніс дитко на замок дідича в Навоевій, однаке в Малій Ростоці запіяв когут і чортище залишив його на ростіцькій горі. Між горами пливе потічок Перевал, що з Ростоки через Складисте впадає в Матієвій до більшої річки Камениці. Цікава також на наших горах давня збуецька печера — мабуть з часів повстання Лемківщини проти самоволі шляхти, як то в Галичині появилися полки Богдана Хмельницького та якийсь Костка Наперський скликав нарід до Чорштина проти самовільників. Повстання народу не повело, тому більше бутні повстанці, що не хотіли покортися панцизняному ярмові, утікали в лісі, закладали збуецькі ватаги та скривалися в печерах. Відси заховалося безліч

цікавих передань про давні події в сандецьких землях. Мабуть тяжкий хрест несли наші люди в панцизняних часах. Однаке все минає цісарі минулися, великі пани попропадали, а Ростока була однакова й такою остане.

— Ой нема то, як в Ростоці,
Кей я сі засьпівам в лісі на толоці,
Мні полетит голос
аж до милої Ганці...

Мала Ростока належить до парохії Матієва; люди в селі чесні та свідомі. Молодь горнеться до всего, що своє, рідне українське, залюбки читає добрі українські часописи, книжки; держиться вірно й сильно нашої греко-католицької Церкви — в повній надії, що засіє краща доля нам і всему українському народові.

Антін Заверач.

Від Реданції: **Памятайте рідні наші Брати в Малій Ростоці, що одиноким нашим заборолом і нашою остсею перед розбиттям є наша прадідня греко-католицька Церква, що еднає нас під своїм могутнім омофором. Тому горнімося всі під Її матерню опіку, а тоді по всій лемківській землі полине до Бога радісна пісня „Христос Воскрес“!**

— 0 —

Освітньо-культурна праця чит. „Просвіта“ у Вислоці

1. АДМІНІСТРАЦІЙНО-ОГАНІЗАЦІЙНА ДІЛАНКА ПРАЦІ.

Загальні Збори. Читальня «Просвіта» відбула 5. Загальних Зборів: перші Основуючі Загальні Збори відбулися дня 11. жовтня 1931. р., 2. — Звичайні Збори відбулися 27. березня 1932. р., 3. — 24. грудня 1932. р., 4. — 21. січня 1934. р. і 5. — 9. січня 1935. р. Збори відбувалися: 1 і 3 в домі Дмитра Гузляка, 2. — в домі Василя Галенди, 4. — в салі «Нової Школи», а 5-ті — в салі «Старої Школи». Перші (Основуючі) Збори скликували основники читальні, 2, 3, 4 і 5 Збори Виділ читальні. Час на всіх Зборах тривав загально 11 годин. Присутніх на Зборах було: на 1. (Основуючих) Зборах 24 осіб на 2. — 17, на 3. — 22, на 4. — 43 (35 муцци і 8 жінок-дівчат), а на 5. — 10 осіб. Загалом — 116: муцци 108, жінок 8, пересічно 25 осіб-членів. Збори відкривали: 1, 2 і 4 Дмитро Гузляк, господар, як голова читальні «Просвіта», а 3 і 5 — Микола Малий, рільник, перший раз, як скарбник, а другий раз, як секретар читальні «Просвіта».

Провід Зборів. Предсідником Зборів були: Гриць Соломон на перших (Основуючих) Зборах, о. Володимир Пристай на других та Теодор Влажейовський на 3, 4 і 5 Зборах. Секретарем Зборів були: Дмитро Гузляк на перших, Степан Цуприк на других, Микола Малий на 3 і 4-х, а Іван Репенда с. Мих. на 5-их Зборах. Відпоручники на Зборах читальні «Просвіта» були: п. Петро

Венгльовський, організатор-люстратор з Філії Т-ва «Просвіта» в Сяноці, на перших, т. є Основуючих Зборах, на 3-их Зборах — о. Володимир Пристай, священник у Горішнім Вислоці, з рамені Філії «Просвіта», а на 2, 4 і 5-их Зборах відпоручників з Філії не було.

(Дальше буде).

Порятував

Сум і журба, плач і безрадість загніздилися в хаті Гриця Загонистого. Його жінка Марина, почорніла вже від того плачу. Лиш сльози й сльози, як дощ осінньої днини, мов олово падуть на поргту долівку.

— І хтоб то був на нього сподівався! — шептала Марина. — Таж він таким добрим, співчутливим прокидався — мов ягнятко. Облесні були його слова. Здавалося: справді хоче щиро допомгти, хоче порятувати в нещастю, щиро простягає руку, щоби витягнути з біди. Ох діти мої, діти... Хтож вас тепер годуватиме? Нашу кормительку святу землицю, загарбав він — Лейба ненаситний. Ох!

...Це так про Лейбу Штайнгерца, шептала Марина.

Перед роком, одної весняної днини, загостив до Грицевої хати такий панисько, що то його люди називають

»здекутар«. Гриць за податки винен був сорок злотих та заплатити не було звідки, то й приліз до нього грубий панисько.

...Фантувати, фантувати, але що? — Грицева хата світила пусткою. Під стіною стояв старий, хробачливий стіл зі зломаною ногою. В куті: якнебудь збите причча, а на ньому купка знищених лахів. На стіні висіло рядком кілька образів, вже так почорнілих від диму, що навіть годі було пізнати, які святи на них намальовані. На полиці стояло кілька обсмалених горців, під лавою діжа та коновка, — ось і все. Ага! На печі сиділо ще двоє дітей.

Екзекутор глигнув щераз сюди-туди, забурмотів щось незадоволено й вийшов до сіней. В сінях поглянув кругом. — Порожні були. Увійшов до стайні.

— Ага, тут корова! Добре. Не церемонився багато, лиш записав корову. На відходне сказав, що як Гриць до чотирнацятьох днів не зложить грошей, то корову продадуть.

...Біджав Гриць, заплакала Марина, — не було ради ніякої.

Аж тут в цю хвилину прийшов до їх хати — місцевий жидок Лейба. Поздоровкався облесно і зараз випитуює:

— Ну, що таке у вас, Грицуню? Чого плачете, Марино? Яка вас тут обсіла біда? — говорить.

— Та от біда така напала нас, що най Бог боронить. Екзекутор записав корову за податки. Грошей ніяк не можемо роздобути, — так як камене вгризти.

Тут Лейба так милісенько почав говорити:

— Грошей... грошей, ну, чому би я не мав позичити? Може я не знаю, що таке біда? Коли вже така напасть-стрінула вас, то хіба я вам не поможу? Я вас добре знаю, і коли хочете, то могу вас порятувати; радо позичу грошей та як будете мати, то мені віддасте.

— Йой, Лейбунцю золотий, пожичиш? — аж підскочила владувана Марина.

— Ну, чому би ні? Кілько вам треба?

— Та там разом з коштами маю заплатити 50 злотих, то й тільки требаб позичити — сказав Гриць.

І Лейба зараз пожичив Грицеві 50 злотих, а Гриць і Марина тільки підписали якийсь папірець; вексель, чи як його там зовуть. Гриць до року мав гроші віддати.

Минув рік. Лейба забирає їх землю.

Усі говорили, що Лейба сфалшував вексель, що дописав на ньому зера, але таке говорення так й зісталось пустим говоренням, бо Лейба загарбав Грицеву нивку. — Це так порятував він Гриця в нещастю.

Петро Попередній.

Коли хочете, щоб Ваші діти виростили на сильних, характерних і розумних людей — щоб зміли пошанувати свою рідну мову, пісню та були гордощами великого Українського Народу — то дайте їм у руки добру українську книжку і національний виховний часопис.

Як орати рілля та як держати обірник у гноївні?

Від способу обріпки ріллі залежить урожайність поля. Інакше треба орати добрі ґрунти, положені на рівнині та окремо треба оброблювати горбкуваті, кам'янисті загопи. Звичайно кажуть старі господарі, що гірське поле ореться мілко, щоб кладена скиба землі не була грубша від 10 см., або около 4 цілі. Однак це повідження не конче корисне, бо народня приповідка каже: „зореш плитко, посієш рідко — уродиться дідько“.

Чому саме видайність ріллі тісно вяжеться зі способом орки та прикмет самого поля — на це легка відповідь. Треба знати, що рілля складається з трьох частин. Перша верхня частина землі з середущою підскибною — це найбільше родюча частина землі; тут живе багато різних дрібнеустроїв, потрібних до росту і життя всім ростинам, тут також нагромаджені всі поживні части — одні з обірнику, другі з розкладу приораних залишків у ріллі — що разом підкріплюють посіяні або посаджені рослини, збіжжа. Під цією землею знаходиться мертвиця-цілець, цебто земля, яка або взагалі, або має дуже мало поживних частин. Саме тому кожний господар повинен добре пізнати свою рілля та орати її так, щоб якнайменше добувати цілець наверх. Сполокані, виявлені ріллі, або такі поля, що на спаді виполікує злива, часті дощі, треба бодай що п'ять літ піднести навезеною землею з придорожніх ровів або деренями на зиму.

Друга ще важніша річ при господарстві, це взірцеве передержування нагромадженого обірнику. Чим більша стирта обірнику, тим більше хліба видає рілля. Гноївні треба будувати в затишнім місці, недалеко від стайні та конечно побіч самої гноївні поставити збірник на гноївку. В гноївці знаходяться найдорожчі частини природнього погною. В других культурних краях не розливається самопас гноївка по ровах, або по саді заливає травники та нищить коріння овочевих дерев і випалює траву.

До гноївні не сміє підходити вода, ані з ґрунту, ані з окапу. Вода виполікує всі кращі частини обірнику, знову-ж надто сухий обірник спалюється. Щоби задержати відповідно обірник, треба його щотинжня

добре втолучувати, змішувати коровами, в гарячі дні закривати мохом або дерниною. Також ніколи не треба лишати обірник розвезений на ріллі, але все треба його зараз приорати й то таки того самого дня. Розкинений обірник і зараз приораний не марнується лише задержується в ріллі ціла його справна вартість. Вкінці треба ще знати, що хто має поле тяжке, глинкувате, то інакше треба його оброблювати як легкі піскуваті ґрунти.

Ю. Т.

ЩОБИ ПЛАХТА НЕ ПЕРЕМАКАЛА

Хто частіше їздить в далеку дорогу, той мусить мати неперемакальну плахту, щоби нею накривати перевозуваний крам. Таку неперемакальну плахту кожний може сам собі зробити. Робиться це так: найперше заварюється 1 літру льняного олію (уважати, щоби не запалився), до него доливається 4 великі ложки терпентинового олію (дуже дешевий і можна купити в догерії, або там, де продають фарби, покост) і одну ложку меду. Все те підгрівати на слабім вогні й мішати. Як вже добре вимішаємо, то тоді помняти добре плахту і горячою тою сумішкою смазувати плахту. Як висохне, то не буде перепускати води. — В такий самий спосіб можна зробити собі непромакальну полотнянку чи іншу одягу.

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. Анна Оліяр, Америка: за гарного листа щиро дякуємо. Ваша передплата вирівняна по кінець 1936. р., Михайла Хруняка з Рішника й Теодора Длугоша з Ванівки по кінець червня 1937. р. Переслалимо Вам з рідних історій братні якнайщиріші поздоровлення та побажання Веселих Свят — Христос Воскрес!

Вп. Микола Тиньо (родом з Мощанця) в Торонті: передплату по кінець 1936. р. одержали. За щирі побажання успіхів сердечно вдячні, шлемо Вам братні поздоровлення з Христовим Воскресенням.

Вп. Андрій Рак, Канада: листа одержали і належитість на передплату. Часопис Вашому Антоневі будемо посилати, за решту вислалимо книжки. Ще не всі з поданих Вами стали досі нашими передплатниками, просимо їх напам'ятути. На нашу думку добре буде вислати Вашого сина до Шибалинської школи, хай би там набрався знання. Шлемо Вам щирі поздоровлення з Христовим Воскресенням.

Добру
ціну
за набіл

одержите, якщо будете збувати лишне молоко тільки через Районові Молочарні

Маслосоюзу

Легкий
збут
набілу

забезпечите собі, якщо будете уліщувати його якість, і вести молочарську господарку по вказівкам Маслосоюзу.

ДЯК вищого ступня, кваліфікований диригент хору й оркестр, уповажнений учитель днів, вищ. ст. режисер і дирижер з машинописанням, кооператор, реферант і організатор культурно-освітніх діянок, має середню освіту, прийме відповідну посаду. Зголошення до «Нашого Лемка» під «Харенко».

Вп. Михайло Іванчак з Америки: переслав передплату по кінець березня 1937. р. для Юрка Мадоса з Дашівки, Степана Шинди з Карликова, Михайла Заяця з Телешивки, Андрія Дикошачка з Виселока Вел., Василя Іванчачка з Зубенська, Степана Дунди з Волі Мигової, Василя Секели з Зубенська і для читальні «Просвіти» в Полонній (чит. «Просвіта» в Полонній має вже заплачено попередно, тому прохаємо Виділа подати нам адресу бідного, але чесного громадянина в Полонній, щоб йому йшов «Наш Лемко»), передплата добродію М. Іванчачка вирівняна по кінець 1937. р. В імені нових передплатників щиро дякуємо за братню поміч та бажаємо нашому Землякові Михайлові Іванчачкові щасливих Свят світлого Воскресення Христового.

Вп. Марія Декснус, Америка: 30. 3. ц. р. вислали ми для Вашого Брата Михайла Дрічник «Нашого Лемка», просимо повідомити нас, чи одержали. — Христос Воскрес.

Вп. Т. Гривнак, Едмонтон: передплату за Впр. о. Е. П. і В. Масцюх у Канаді одержали. За вказівки щиро вдячні — шлемо Вам побажання Веселих Свят.

Вп. Нестор Шуплат, Бонарїва: за Вас прислав передплату Ваш брат В. «Христос Воскрес».

ЖАДАЙТЕ ВСЮДИ ТІЛЬКИ ПРАВДИВИХ УКРАЇНСЬКИХ ШЕВСЬКИХ КІЛКІВ

тільки з цим
знаком

одиної української
фабрики

ДЕНДРА у Львові

Добре уважайте, бо жидівський картель підшивається під наше опакування!!

ЦІННИК ОГЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна восьма стор. — 40 зол. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ну шпальту — 30 сот., Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот., Дрібні оголошення за слово 10 сот..